

Potilasasiamiesselvitys 2022

KPHVAHAL 06.03.2023 § 56
868/00.02.01/2023

Valmistelija

sosiaali- ja potilasasiamies Tina Sandström ja osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö Jussi Salminen

Potilasasiamiehen tehtävänä on neuvoa potilaita potilaslain soveltamiseen liittyvissä asioissa, avustaa potilasta muistutuksen tai kantelun tekemisessä, tiedottaa potilaan oikeuksista ja toimia muutenkin potilaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi.

Yhteydenottoja potilasasiamiehelle oli vuonna 2022 yhteensä 617. Vuonna 2021 vastaava luku oli 545. Vertailun vuoksi vastaava lukumäärä vuonna 2020 oli 526, vuonna 2019 541 ja vuonna 2018 se oli 566. Yhteydenottojen määrä on lisääntynyt poikkeuksellisen paljon verrattuna aikaisempiin vuosiin, jolloin ne olivat melko saman suuruisia yhteydenotoltaan. Vuosi 2022 oli monella tapaa poikkeuksellinen ja myös potilasasiamiestoiminnassa oli aistittavissa ihmisten kasvava yleinen huoli terveydenhuollon tilasta ja tulevaisuudesta.

Vuonna 2022 yhteydenotoissa oli selvää kasvua vuoteen 2021 verrattuna. Palvelualueittain katsottuna eniten yhteydenottoja tulee somatiikan vastuualueelta, jossa on nähtävissä selvää kasvua 190 vrt 151. Pientä nousua yhteydenotoissa on havaittavissa myös vastaanottopalveluissa 86 (78), mielenterveys- ja päihdepalveluissa 84 (63), päivystys- ja sairaanhoidolliset palvelut 74 (61). Huomattavaa on neuvola, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon yhteydenottojen määrä huomattava kasvu, vaikkakin yhteydenottojen määrä on vähäinen 9 (2). Vastaavasti taas yhteydenottoja on tullut vähemmän suun terveydenhuollon palveluissa 13 (28), kuten myös yleislääketieteen sairaalapalveluissa ja geriatriassa 20 (31).

Yhteydenottojen syyjakauma on pääosin pysynyt viime vuosina samana. Potilasvahinkovakuutukseen liittyvät kysymykset ovat yhä tavallisin yhteydenoton syy. Tilaston mukaan potilasvahinkoasioihin liittyviä asioita oli 160 (144). Huomattavaa nousua on havaittavissa hoidon toteutuksessa 155 (129). Hoidon toteutukseen liittyvissä yhteydenotoissa on sekä tiedustelua hoitokäytänteistä, mutta myös koettua tyytymättömyyttä hoitoprosesseihin, ammatilliseen osaamiseen ja yksilöllisten tarpeiden huomioimiseen. Huomattavaa on, että potilasasiakirjoihin liittyvät tarkistus ja korjauspyynnöt ovat merkittävästi kasvaneet, vaikkakin yhteydenotto määrät kokonaisuudessaan on vähäistä 55 (26). Samoin muissa vahingoissa kasvua on erityisen paljon, vaikka yhteydenottojen määrä on tosi vähäinen 26 (9).

Positiivisia signaaleja on nähtävissä salassapitoon ja tietosuojaan liittyvissä asioissa, jossa yhteydenottojen määrä on radikaalisesti

vähentynyt 15 (29). Lisäksi selvää vähentymistä on nähtävissä lääkevahinkoasioissa 12 (18), kohtelussa 23 (28) ja potilaan tiedonsaantioikeudessa 27 (29).

Sosiaali- ja potilasasiamiehen toiminta on kuulunut hallinnollisesti vuoden 2021 alusta alkaen osallisuus- ja kehittämisen tuki vastuualueelle, jonka tavoite on kokonaisuutena vahvistaa voimakkaasti sekä asiakaskeskeisten palvelujen ja palveluprosessien kehittämistä että asiakas- ja potilasosallisuuden vahvistamista Soiten strategisten linjausten mukaisesti. Vuoden 2023 sosiaali- ja potilasasiamiestoiminta kuuluu TKIO ja osallisuus vastuualueelle. Hyvinvointialueelle siirtyminen ei aiheuta käytännön tasolla muutoksia sosiaali- ja potilasasiamies toiminnassa.

Liite A §56, Potilasasiamiehen selvitys vuodelta 2022

Liite B §56, Potilasasiamiehen selvitys vuodelta 2022, ruotsinkielinen käännös

Päätösesitys

Aluehallitus päättää merkitä tiedokseen potilasasiamiehen selvityksen vuodelta 2022 ja lähettää sen tiedoksi yksilöjaostolle ja kansalliskielilautakunnalle.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.